

Redacția și Administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL“ Lugoj.

→ Manuscrise nu se înapoiasă ←

Scrisori nefrancate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:
MĂRTI, JOI și SĂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singularic 10 bani.

Lugoj, 17/30 Martie 1905.

Un cuvânt se intrupează. La vară se va inaugura la Sibiu Muzeul național și comitetul Asociațiunii noastre a luat laudabila hotărâre, ca din acest incident să se aranjeze la Sibiu, atât în localitățile muzeului național, cât și peste tot în toate localitățile disponibile ale Asociațiunii, o expoziție etnografică și istorică. Programul, ori mai corect zis, planul acestei expozițiuni îl aducem în corpul foii.

Fără îndoială, că a fost o idee fericită din partea comitetului Asociațiunii de a împreună inaugura Muzeului cu o expozițiune, căci dacă nu va rezulta nimic alta din această expozițiune, decât dovedirea stadiului cultural în care ne aflăm de prezent, avem o bază de comparațiune pentru viitor, când va fi Muzeul național nu numai inaugurat, ci și arangeat cu sistem și conform exigențelor noastre de viață. Deja câștigarea acestei baze de comparațiune înseamnă deci un rezultat pozitiv.

Dar comitetul Asociațiunii a mai luat un concluz important, care nu numai merită, ci trebuie chiar să fie apreciat de toate părțile poporului român. A decis anume, ca adunarea generală a Asociațiunii să se țină anul acesta la Sibiu pe timpul expozițiunii și totodată a decis să invite și alte societăți românești din patrie să țină pe acest timp adunările lor generale la Sibiu.

Astfel s'a conformat deja acestui concluz Societatea noastră pen-

FOIȚA „DRAPELULUI“

Sunt zece ani...

O aniversare de actualitate.

— Schiță. —

De Dr. V. Branisce.

Dedicată amicilor mei

Dr. Stefan Petroviciu,
Dr. Cornel Jurca și
Mihail Gaspar.

== Foiță originală a „Drapelului”. ==

Dragi amici. Zilele trecute v'a inmanat grefierul tribunalului învitate la pertractarea finală a proceselor ziarului nostru, la care sunteți chemați ca acuzați. Și soarta proceselor se va decide deja peste două săptămâni în fața curții cu jurați din Timișoara. Ca și mine știți și voi prea bine ce vă așteaptă. Dar mergeți cu fruntea ridicată, cum se cuvine să meargă bărbați când e vorba să afirme în mod serios și sincer intimitatea convingerilor lor cetățenești, convingeri isvorite de o potrivă din cea mai ferventă iubire de neam și de moșie.

Și calea pe care vă pregătiți a merge îmi readuce în amintire timpul

tru crearea unui fond de teatru român, care avea să țină anul acesta adunarea sa generală la Reșița montană. Și tot în vara anului acesta este plănuită la Sibiu adunarea jubilară a Reuniunii române de cânt și muzică din Sibiu, din care incident pregătește a reprezenta opera mai nouă a d-lui Tudor de Flondor «Moș Ciocărlan», obținând pentru această reprezentațiune nu numai cooperarea unui distins artist român bucovinean, a d-lui Grigorie de Pantazi, ci chiar și angajamentul dlui Flondor, a dirigea însuși reprezentarea operei sale.

Deja din aceste scurte indicări vedem, că la Sibiu vom avea la vară mari *serbări culturale românești*, serbări lipsite de orice caracter agresiv, dar menite a da ocaziune societăților noastre a se prezenta în plenitudinea forțelor lor

Să nu trecem cu vederea că în Sibiu mai avem o Reuniune română de femei foarte activă, apoi Reuniunea agricolă română, care numai deunăzi ne-a dat «Albumul artistic», o creațiune de valoare neperitoare, și tot la Sibiu avem o Asociațiune română de meseriași excelent condusă, precum și cel mai puternic institut român de credit și economii, cari negreșit nu vor întârziă a și da concursul lor valoros la deplina reușită a serbarilor culturale românești. Și în fine Sibiu este sediul Metropolei rom. gr.-or. și dacă nu greșim, tocmai pe timpul când va fi expozițiunea deschisă se ține de obicei atât adunarea Reprezentanței tundațiunii «Gozsdu», precum și ședința ple-

când și eu, încercat de aceleași «păcate» ca voi acum, am bătut aceeași cale și, nu știu, este voia ori capriciul întâmplării, că tocmai astăzi se implinesc zece ani, de când am trecut pragul temniței de stat dela Vaș cu sentință de 2 ani «repauș» în mână.

Amintuirea îmi dictează aceste șire și dragostea către voi, soți devotați în lupta pentru lumină și libertate, vă dedică aceste șire nepretențioase, dar... jubilar.

Jubilare?! Sit venia verbo! La adecă de ce să nu jubilăm această aniversare?! E o decadă în cap. Și acest jubileu în mod demn jubilat poate să aibă mai mult rost decât altele, cari planează în aer deasupra capetelor noastre, căci din acest jubileu ar rezulta cel puțin un adevăr, care n'ar trebui să fie nesocotit tocmai în zilele noastre. Adevărul, că sentimentele și convicțiile, ce ne duc pe toți cei-ce mănuiim condeiu pe banca acuzaților, nu își găsesc satisfacția firească la umbra temniței...

Nu! Căci temnița nu este echivalentul firesc al vrierilor și doririlor noastre și nu este câmpul potrivit unde ne-am putea evalua la largul nostru puterea creeatoare, ce rezidă în noi, spre mărirea și bunăstarea neamului și moșiei.

Dacă stăpânirea ar înțelege acest adevăr elementar și dacă în urmare ar căuta să ne deschidă calea, în loc de

nară ordinară a Consistoriului metropolitan.

Fără exagerare putem deci zice, că — puse lucrurile bine la cale — serbările culturale dela Sibiu vor fi tot odată o adunare a intelectualilor români din patrie. Un fapt deja în sine foarte important între împrejurările grele de viață de astăzi, când toți, care în câtrău, suntem împrăștiati ca făina orbilor prin țară și de multe ori nici chiar de veste nu știm unii de alții. Și ce bine ar fi dacă ne-am cunoaște cu toții, dacă ne-am înțelege și dacă am ști să ne prețuim reciproc...

Și tocmai considerantele aceste ne impun să lansăm o idee, în formă de propunere, anume ca toate reuniunile noastre cu adunări ambulante să-și țină anul acesta adunările lor la Sibiu.

Mă gândesc în primul loc la Reuniunile noastre de învățători confesionali, unite și neunite. Ce sublim ar fi, dacă toate aceste Reuniuni s'ar decide a ține adunările lor la Sibiu pe timpul expozițiunii și cam de odată!

Nu e lucru mare a elimina anul acesta din ordinea zilei chestiunile administrative mai puțin importante, ori mai corect zis, a reduce chestiunile administrative necesare la minim și a pune pondul principal pe partea morală și intelectuală. Ce trumos ar fi să vedem învățătorii noștri neuniți dela stânga Mureșului alătura cu cei uniți de pe valea Rodnei și pe cei dela Gherla alătura cu cei dela Caransebeș. S'ar cunoaște, s'ar îndemna unul pe altul, și-ar spune păsurile a ne-o închide, n'ar fi lipsită sermana noastră țeară de puterile noastre, de puterile unui popor, puteri de cari are așa mare trebuință pentru a pune pe baze solide progresul în cultură și bunăstare.

Nu în noi zace deci vina, dacă iubirea noastră sinceră de neam și moșie ne duce pe calea seacă a temniței.

I.

Eră dimineața zilei de 30 Martie 1895 pe la orele 7, când sosisem cu acceleratul dela Budapesta la Vaș, ca să-mi încep osânda, care mi-a fost măsurată pentru durata de doi ani. Eră prima zi frumoasă de primăvară după o lungă serie de zile ploioase, mohorite.

Eram singur și dela gară m'am îndreptat direct spre cancelaria temniței ca să mă prezent, conform ordinului procurorului, la directorul omnipotent al temniței.

Seara, ori mai bine zis noaptea, o petrecusem în cercul prietinelor mei din Budapesta, tineri universitari, cari au arangeat în cinstea mea o cină comună. Și trecuse binișor de miezul nopții, când ne-am despărțit strângându-ne prietinos mâinile și zicându-ne «La revedere», căci eră vorba să ne revedem dimineața la gară.

Dar nu ne-am revăzut. Trenul a plecat prea de dimineață, ca acei ce

și s'ar mângăia, ar învăța să se stimeze și iubească mai mult ca până acum și ar emula în nobilă emulațiune, care de care să arete în colori vii ce știe și ce poate.

N'are a face, că Sibiu este sediul Metropolei gr.-or. Puțină însuflețire, puțină avântare peste micile mizerii ale zilei și nimic nu poate sta în calea venirii Reuniunilor române de caracter confesional unit la Sibiu.

Metropolitul dela Blaj este bărbat cu vederi largi și trăește în termeni buni cu colegul seu dela Sibiu. S'ar putea chiar ca pe timpul serbarilor culturale dela Sibiu să petreacă Înalt Prea Sfințitul dela Blaj la Sibiu ca oaspe de casă al Înalt Prea Sfințitului dela Sibiu. Ce veleitate confesională ar mai putea sta atunci în calea întrunirii tuturor intelectualilor noștri la Sibiu?!

Dar nu numai învățătorii noștri, ci chiar și preoții noștri, fără deosebire de confesiune, — cari durere, nu toți sunt organizați în Reuniuni — ar putea să se întrunească la Sibiu.

Ear în vederea jubileului Reuniunii române de cânt și muzică din Sibiu s'ar putea face la Sibiu tot în acele zile un congres al tuturor Reuniunilor noastre de cântări, prezentându-se, care cum poate, corporativ ori prin delegațiuni. Tot atunci s'ar putea ține la Sibiu adunarea delegațiunii băncilor, s'ar mai putea face congrese ale Casinelor noastre, ale Reuniunilor de femei și peste tot ale tuturor asocierilor noastre cu menire culturală!

s'au culcat deabea cătră dimineață să mai ajungă de cu vreme la plecarea trenului. Când sosiseră cei mai harnici din tineri la gară, trenul plecase deja de mult și eu cu el. Aceasta însă nu a împiedecat pe corespondenții ziarelor noastre să scrie în termeni avântați despre cordialitatea ovațiunilor, ce mi-s'au făcut la gara din... Budapesta.

În sufletul meu, deși regretam, că nu am mai văzut odată prietini, m'am simțit cam ușurat, căci prea-prea mă obosiseră multele «despărțiri».

Ajuns la temnița cea mare, care cuprinde peste o mie de condamnați pentru diferite crime, am sunat la poartă și îndată și-a făcut apariția un temnicer bătrân, om bine prins și cu față simpatică, cum nu mă așteptam în acest mediu.

— Ce dorești?

— Aici e dl director?

— Nu s'a sculat încă, deabea peste o oră va veni, căci orele de birou se încep dimineața la 8.

— N'are a face, am să-l aștept aici.

— Aveți ceva afacere cu dânsul?

— Da, voesc să întru în temnița de stat!

— Hm. Va fi cam greu!

— Cum așa?!

— Apoi, mă rog, a venit poruncă aspră dela dl ministru, că numai rudelor să li-se mai permită întrarea în temnița de stat, dacă pot legitimă cu

Numai bunăvoință și însuflețire trebuie și s'ar putea face minuni!

Am da o probă vedită a nizuințelor noastre pacinice culturale și am dovedi, că este în noi și putere și voință a fi element de cultură și civilizațiune aici, în leagănul naționalității noastre.

Ideea este sublimă și nu este nerealizabilă. Merită deci ca cercurile noastre chemate să se ocupe de ea cu tot dinadinsul!

Criza. Se știe că dl Szögyény-Marich, ambasadorul austro-ungar delă Berlin, care a petrecut la Budapesta de Duminică până ieri, învită de Maj. Sa, ar fi găsit calea spre deslegarea crizei. E vorba, ca Maj. Sa să facă unele concesii militare în princip și să încredințeze pe baza acestor concesii pe contele Iuliu Andrássy cu formarea cabinetului sprijinit pe coaliția opozițională. S'au și pus în curgere tratative între Andrássy și Kossuth și dela rezultatul acestor tratative depinde deslegarea crizei. Pe astăzi se așteaptă deciziunea definitivă. E caracteristică că la prânzul de curte, care a avut loc Marți și la care a fost și Francisc Kossuth, a zis Maj. Sa la cerce cătră Kossuth:

— «Sper că Ungaria va găsi calea spre rezolvare».

Expoziția dela Sibiu.

— Program prealabil pentru expozițiunea etnografică, istorică și culturală, care se va aranja cu ocaziunea inaugurării Muzeului Asociațiunii în Sibiu, la 19—28 August 1905. —

A) Partea etnografică.

I.

În localitățile Muzeului («Casa Națională», etajul I) se vor aranja în sălile principale comunicante:

3 mari camere țărănești,

împărțite după cele 3 ținuturi principale locuite de poporul român din țară: Transilvania, Banat și Ungaria (comitatele dintre Tisa și Mureș).

Obiectele, cari se vor așeza în aceste 3 camere, vor prezenta mai ales următoarele elemente etnografice:

1. Poporul țărănesc și portul lui, și anume:

a) pe păpuși în mărime naturală: diferitele porturi mai caracteristice după act dela solgăbirău, că sunt rude cu «memorandiștii».*) Ai dta un asemenea certificat?

— Nu, dar nici nu-mi trebuie!

— Ba, zeu, că trebuie. Dta nu mă crezi. Eu îți spun numai ca să nu-ți pierzi vremea de geaba pe aici.

— Eu sunt învitat....

— Învitat?! Cum așa?!

— Simplu de tot. Eu nu am venit în vizită la «memorandiști», ci am venit să stau și eu la temniță.

— Așaaa?! Pardon.

— Da!

O pauză.

Temnicerul deschise o a doua ușă și m'a lăsat să intru în coridor.

— Și ai venit ca să stai pe la noi pe mai multă vreme?

— Nu chiar mult de tot!

— Pe vre-o 5—10 zile?

— Ba, pe doi ani.

— Doi ani! Hm. Aici numai «memorandiștii» vin pe atâta vreme.

Și fără să mai zică o vorbă m'a condus temnicerul în cancelarie, unde mi-a oferit o bancă de șezut.

Bătrânul se plimbă în sus și în jos dând neîncrezător din cap, căci se teme, precum se vede, că fac vre-o șozenie.

După o vreme iar se întoarse cătră mine:

— Bine, dar cum ai venit așa.... așa singur?

*) Pe vremea aceea erau numai «memorandiști» în temnița de stat dela Vaj.

ținuturi, gen, etate, ocupațiune, anotimp și ocaziuni, și anume atât porturi vechi cât și moderne;

b) colecțiuni de păpuși mici îmbrăcate în costume țărănești;

c) colecțiuni de fotografii de tipuri și porturi.

(Obiectele înșirate sub b) și c) în caz de trebuință se vor așeza în o sală laterală).

2. Locuința țaranului român și anume:

a) mobilier (pat, masă, scaun, laviță, lăzi, cuiere, lămpi, chipuri, etc.) original românesc și caracteristic.

b) vase și tacâmuri.

c) Scule de casă (topoare, bețe, biciuri, etc.)

d) Obiecte ocazionale, întrebuintate la diferite evenimente și sărbători, (la nașteri, cununii, etc., ouă roșii, jocuri, danțuri, etc.), ori alte obiecte, cari privesc credințele populare.

3. În o sală învecinată mai mare se vor așeza obiectele ce privesc industria de casă:

a) în primul rând torsul, țesutul și cusutul, cu toate sculele și uneltele (cari după posibilitate vor fi puse în lucrare în timpul expoziției) și cu produsele acestor industrii;

b) colecțiuni de mostre de cusături și țesături;

c) alte industrii de casă (impletitul, olăritul, sculptura în lemn, etc.)

4. În o altă sală a Muzeului se va prezenta situația geografică a Românilor din țară și comunele lor, și anume:

a) harte (încât va fi posibil și în relief), cari să arate teritoriul ocupat de Românii din țară, proporțiunea lor numerică în populațiune, tabele grafice cu date statistice despre diferitele stări ale poporului, apoi

b) tablouri și fotografii ale comunelor românești, ale ținuturilor mai interesante din jurul lor, împreună cu documentele vechi ce privesc viața comunală, și în fine:

c) fotografii de ale caselor românești mai interesante și ale zidurilor laterale.

Pentru înzestrarea colecțiilor înșirate până aci se va face apel la toate despărțămintele Asociațiunii, iar «Reuniunea femeilor române din Sibiu» va fi rugată să se angajeze la așezarea și aranjarea obiectelor (cu excepțiunea colecțiunii de sub 4, de care va îngriji secretariatul).

II.

În zidirea școlii de fete se vor mai așeza următoarele colecțiuni de interes etnografic:

1. Unelte agricole de caracter special românesc, obiceiuri și credințe agricole; societățile de agricultură, to-

— Doar numai eu singur am fost învitat.

— Bine, bine. Dar «memorandiștii» n'au venit... singuri.

— Se n'țelege, că ei au fost mai mulți condamnați!

— Nu așa! Eu zic adevă... ei nu au venit numai așa... cum să zic... ei au venit cu jandari.

— Apoi da! Ei au fost domni mai mari. Pe mine m'au lăsat singur.

— Și... n'ai fugit?!

— De ce să fug, dacă mă cheamă?

Bătrânul iar da din cap. Treaba îi părea cam încurcată. De odată se oprește drept în fața mea și privindu-mi în ochi, zise cu aer scrutător:

— Ei, și pentru ce ai venit așa de dimineață?

— Acum a sosit trenul și vin direct de acolo. Tot bagagiul mi-l'am lăsat la gară. Am să trimit de aici după el. Eată biletul.

— Așteaptă, mă rog, până vine dl director, că îndată are să vină. Până atunci nu facem nimic.

Norocul meu, că se liniștise simpaticul bătrân — portarul de noapte al temniței principale — căci de nu se liniștia, mai făcea — una nefăcută: Nu mă lăsa să intru în temniță!

Atâta pagubă ar fi fost. Par'că eu de dragă voie mă prezentasem acolo!

vărășii, etc., toate așezate în o sală separată. (Expoziția nu va fi economică, și astfel în acest despărțământ agricultura va fi considerată numai din punct de vedere etnografic). Aranjarea acestei săli se va încredința Reuniunii de agricultură din Sibiu.

2. Păstoritul. În o cameră separată se va expune o colecțiune cât se poate mai completă a sculelor păstorilor români cu arătarea numirei fiecărui obiect.

După posibilitate se va prezenta o stână întreagă, cu toate întocmirile (mobilier, vase, cuțite, clopote, biciuri, timbre, etc., unelte de tuns, muls, și de brânzărit).

Pentru înzestrarea și aranjarea acestui despărțământ vor fi recercate despărțămintele Săliște și Poiana.

3. Vânatul și pescăritul. În o sală separată a școlii de fete se vor expune toate armele și sculele de vânat și cele de pescărit, uzitate la Români. Se vor arăta la fiecare obiect numirile lui obicinuite la poporul român.

4. Industria minieră. Despărțămintele Asociațiunii, pe al căror teritoriu Românii se ocupă cu industria minieră (aur, fier, cărbuni, sare, etc.) vor fi recercate a aduna și expune obiectele aparținătoare acestui despărțământ. (Harte, tabele statistice despre minele și minierii români, scule de minieri, produse miniere, etc.)

Încât pentru colecțiunile din secțiunea II nu ar intra obiecte în număr mai mare, se va cumula colecțiunea 1 cu a 2-a, și a 3-a cu a 4-a.

(Finea va urmă.)

O alocuțiune a Papei.

În camera franceză s'a început dejă desbaterea proiectului de lege, care decretează separațiunea bisericii dela stat, și viceversa a statului francez dela biserică.

În fața acestui curent, care amenință biserica rom.-cat. cu mare pericol, s'a ținut Luni în 27 Martie consistoriu secret în Roma, la care Papa a făcut următoarea alocuțiune cătră cardinalii prezenți:

«Ne-am plâns dejă în cercul D-v., că în Franca sunt nutrite nizuințe vătămătoare pentru religie. Plângerile noastre n'aveau intenția să dizolve tractatul încheiat la începutul secolului trecut între Sf. Scaun și guvernul francez spre binele general și spre mântuirea religiei de stat, ci se refereau numai la faptul, că s'a luat în considerație separațiunea perpetuă dela biserică a puterii civile. Și de fapt, deși ne-am dat silința cu tot zelul și cu toate mijloacele, cari le-am aflat de bune, să delăturăm un rău așa de mare, și deși e voința noastră firmă să încercăm aceasta și mai departe — căci nimic nu e mai departe de noi, decât dorința de a ne subtrage dela îndatoririle luate asupra noastră prin tractatele încheiate — totuși lucrurile au mers așa departe în urma amărăciunei, ce s'a ivit, încât — durere — trebuie să credem, că în scurt timp o catastrofă va fi inevitabilă.

«Că aceasta se întâmplă chiar la poporul francez, pe care îl iubim din tot sufletul, ne umple cu adâncă părere de rău. Deoarece însă orice reu, care i-se face bisericii, își manifestă pretutindenea reacțiunea sa asupra vieții publice, e necesar, ca nu numai catolicii francezi, pentru cari apărarea bisericii trebuie să fie un lucru sfânt, ci și toți cari iubesc pacea și liniștea statului să îngrijească, ca patria să rămână scutită de o catastrofă așa de mare».

Atât despre separațiunea bisericii dela stat.

În alocuțiunea sa Papa își exprimă apoi durerea pentru războiul ruso-iaponez, zicând:

«Inima noastră e adânc mâhnită și prin războiul îngrozitor, care dejă de așa lung timp bântuie cu foc și sabie ținuturi largi în depărtatul Orient și ofere un spectacol așa de îngrozitor. Ca locuitor al lui Dumnezeu care este isvorul păcii, aici pe pământ, dorim ferbinte, ca prevedința să inspire dom-

nitorilor și popoarelor ideea buneii înțelegeri. Relele, de cari e prigonită omenimea pretutindenea, sunt așa de multe și mari, încât nu-i necesar, ca omenimea să mai sufere și prin grozăviile războiului».

Papa își exprimă apoi bucuria, că Brazilia, Peru și Bolivia au prezentat neînțelegerile lor, în privința granițelor, unei comisiuni judecătorești de arbitragiu sub presiunea Papei, și în fine își exprimă regretul, că republica Ecuador urmează o politică contrară religiei.

Războiul ruso-iaponez.

Retragerea Rușilor.

Armata rusească se concentrează tot mai mult în pozițiuni bine întărite. Comandantul armatei rusești vizitând trupele a aflat, că dintr'un regiment s'au întors numai 126 oameni cu steagul regimentului, făcându-și drum prin șirele dușmane. «Trupele se află în bună dispoziție» zice o telegramă oficială rusă, ceea-ce pare de tot curios și neprobabil, după ce aceeași telegramă spune, că dintr'un regiment s'au întors abia 126 oameni.

Mareșalul Oyama despre pace și războiu.

Corespondentul biroului Reuter a avut prima ocaziune dintre toți corespondenții de ziare, să vorbească cu mareșalul Oyama despre războiu și pace. Mareșalul Oyama a denegat orice lămurire în privința probabilității sau neprobabilității păcii, zicând, că dânsul e soldat și nu politician. Mareșalul Oyama și-a exprimat însă admirațiunea sa pentru soldații ruși, cari s'au luptat vitejește, dar n'a voit să se exprime despre planul viitor al Iaponezilor, ci a zis numai, că Iaponezii sunt gata să continue războiul până când e necesară continuarea lui.

Transportul pe linia ferată din Mangiuria.

Foia oficială militară «Ruszkij Invalid» publică o statistică interesantă. Dela izbucnirea războiului încoace au fost transportați la Carbin pe linia ferată mangiuriană: 13.087 oficeri, 761.467 soldați, 146.408 cai, 1521 tunuri, 19 milioane tone de munițiune și proviant. Deci au fost transportați — în cifră medie — în fiecare lună din Rusia la Carbin 64.463 oameni, 12200 cai, 125 tunuri și 1,583.500 tone de muniție și proviant.

Informațiuni.

Concert Sztterényi la Lugoj. Aflăm, că dsoara Malvina Sztterényi (Sternheim) cunoscută cântăreață de operă, originară din Lugoj, va da un concert în teatrul orașului nostru la 16 April st. n. cu program compus din partii de operă. Detalii vom aduce în curând.

Împăratul Wilhelm în călătorie. Împăratul german Wilhelm II, în călătoria sa spre Marea-Mediterană, a sosit la Lisabona, capitala Portugaliei, unde a fost primit cu mare însuflețire.

Papa cruțător. Papa Pius X, luând în considerare stările rele financiare ale Vaticanului, a detras cardinalului Rampolla salariul de 24000 lire pe motiv, că Rampolla are dela ordinul cavalerilor de Malta dejă un salariu anual de 35000 lire. Se crede că Papa a purces așa de radical contra lui Rampolla la sfatul secretarului de stat Merry del Val.

Regrete neîntemeiate. Sâmbătă s'a ținut la Lugoj adunarea generală a Desp. lugojan al Reuniunii învățătorilor din dieceza Caransebeșului, precum am raportat aceasta în nr-ul trecut. La finea raportului publicat de noi, zice raportorul nostru, că este regretabil, că dela astfel de adunări de regulă lipsește publicul nostru românesc. Înțelegem aceste regrete și le apreciam, dar în cazul prezent ne par neîntemeiate, căci precum aflăm ulterior, nime din Lugoj, nici chiar o parte a membrilor ajutători,

n'a fost avizată despre ținerea adunării generale. Și este mai departe fapt, că acum, cu abateri dela anii precedenți, nici convocatoriul și nici programul adunării nu s'a dat publicității înainte de adunare. Din ce cauză s'a făcut această abatere, nu știm, dar servește negreșit de scuză pentru aceia, cari ar fi participat la adunare, dacă știau că se ține adunarea. Atâta spre orientare pentru viitor.

Populațiunea Dobrogei. În Dobrogea au fost în 1880 40.499 Români, iar în anul 1900 124.798, veșnică de trei ori mai mulți. Toate celelalte neamuri din Dobrogea s'au înmulțit foarte puțin sau au scăzut, anume au scăzut Turcii și Tătarii. În 1900 populațiunea totală a Dobrogei eră de 261.490 suflete.

„Albina”, institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu, și-a ținut la 25 Martie n. adunarea generală, care a primit raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, a aprobat bilanțul și a acordat absolutoriul pe anul trecut. Propunerile direcțiunii încă s'au primit. Au fost realeși membri în direcțiune dnii Iosif Sterea Șuluțu și George Pop de Băsești.

Alegere de antistie comunală. Terorizare după alegere. Primim din Visag următoarele șire: În 6 l. c. a avut loc în comuna Visag (com. Caraș-Severin) restaurarea antistiei comunale, la care restaurare au fost comandați și mai mulți gendarmi. Alegerea s'a îndeplinit conform dorinței poporului. Poporul a ales unanim de primar comunal pe locuitorul Martin Sfêrcoci, om cinstit, energic și bine situat. Tot prin aclamațiune au fost îndeplinite și celelalte posturi, așa încât prezența gendarmierii la această alegere s'a dovedit superflua. Poporul nu s'a mai uitat nici în dreapta nici în stânga, ci numai la doritul inimii sale. Nu a căutat la «arvăluc» sau alte promisiuni neghioabe, ci la omul dreptății și al energiei. Ei! dar «nu-i pădure fără uscături» și nici locuitorii unei comune nu-s toți de o potrivă. Sunt oameni buni și oameni păcătoși. Și păcatul e deodată cu omul! Au fost în comună și oameni rei, invidioși, cari în noaptea de 23 spre 24 l. c. i-au tăiat noului primar nu mai puțin ca 75 pruni tineri, abia de 15 ani, cari pruni de 5 ani încoace, în fiecare an a rodit fiecare câte 50 litri prune. Prin această faptă răsbunătoare i-s'a făcut noului primar daună mare și ireparabilă. Reprezentanța com. adusesse încă în anul 1903 un decis, în virtutea căruia primarul i-se dă voie de a-și asigura avutul seu contra focului în contul comunei. Nu se poate asigura însă primarul contra devastărilor de mai sus. Deci ca buna ordine să se susțină și cei cari își pricep chemarea să rămână neintimidați la postul lor, ar trebui comuna, în sinul căreia se află atari făcători de rele, să fie responsabilă pentru toată dauna ce i-se face primarului în modul mai sus arătat. La din contră oameni de dai Doamne nici odată nu vor primi astfel de funcțiuni. *Delasate.*

Leac nou și sigur contra ofitei. Profesorul Giuseppe Levi din Milano a anunțat direct regelui italian Victor Emanuel, că a descoperit un leac nou contra tuberculozei (ofitei), prin care tuberculoza se poate vindeca foarte ușor și sigur. Profesorul Levi a declarat în epistola sa, că și-a ținut de datorință să facă cunoscut mai întâiu Regelui și prin Regele patriei sale noua descoperire și numai după aceea va comunica și străinătății descoperirea sa epocală. Profesorul Levi a vindecat pe neplîn și în scurt timp oameni greu bolnavi de tuberculoză.

Împăratul Wilhelm și Jules Verne. Împăratul Wilhelm a ordonat pe calea telegrafiei fără sarmă consilierului german de ambasadă Flotow din Paris să meargă imediat la Amiens și să exprime văduvei lui Jules Verne condolența împăratului german pentru moartea renumitului romancier, ale cărui serieri au fost lectura de predilecție a împăratului Wilhelm în tinerețele lui. Dl Flotow a executat deja ordinul împărătesc și dna Jules Verne a fost adânc mișcată prin condolența imperială.

Emigrarea la America. În a 3-a săptămână a lui Martie 1845 cetățeni ungari au debarcat la New-York și anume: 389 Maghiari, 776 Slovaci, 472 Germani, 153 Croați și 55 Români. Dintre emigranții români 18 au mers în statul Pennsylvania, 37 în Ohio. În timpul ultim foarte mulți locuitori din com. Timiș au emigrat la America. De exemplu Duminecă au sosit la gara din Timișoara-Iosefin 260 emigranți spre America, provăzuți cu documente și paspoarte în regulă. Partea mai mare a emigranților eră dela Vârșeț, Jamulmare, Stamera, Moravița, Lovrin și Delta.

Cerșitoare putred de bogată. Deunăzi a murit la Kaiserwald în Austria o cerșitoare sdrențoasă, murdară, care trăia numai din fărâmurile ce le căpăta prin cerșit. Murind acum, oamenii au început a răscoli coliba murdară a cerșitoarei și mare le-a fost mirarea, când au aflat în zdrențe o oală mare plină plinută cu galbini. Căutând mai departe, au aflat încă 2 ulcioare și 7 oale pline cu bani de aur și de argint. Intre perinele scârnave au mai aflat 3 libele despre 1800 fiorini depuși la bancă. Bani de aur și de argint, aflați în coioaba cerșitoarei, cântăresc netto 2½ măji metrice (250 kilograme). Nu se știe încă cine va moșteni comoara cerșitoarei.

Descoperirea unui mormânt egiptean. Mr. Theodore M. Davis, care și până acum a făcut descoperiri frumoase, a dat în 12 Febr. a. c. — între mormintele Faraonilor Ramses al IV-lea și al XII-lea — peste o criptă încă neatinsă. La deschiderea criptei obiectul cel dintăiu a fost un baston de herold în colorii vii și unelte de trăsău aurite bogat. Dela acestă dintăiu scoboară 20 de trepte până la o altă ușe, pe care se află încă sigilul regesc original, semn că cripta aceasta nu a deschis-o încă nimeni. În ziua următoare s'au continuat scrutările în prezența vestitului egiptolog Maspero și a altor arheologi, precum și a principelui de Connaught. Păreții criptei abia erau decorați, camera însă eră îndesată de prăzi bogate, neatinsse. Sicrie de mumii din aur bătut, vase mari de alabastru de o formă deosebită, scaune și lăzi de aur scilpitor, un ulcior de paradă de tot aurit și alte multe obiecte. Din inscripțiile de pe cele două sarcofage de lemn, colorate negru și auriu, în cari erau sicriele mumii, reese, că Davis a dat peste cripta lui Yua și Thua, părinții vestitei regine Teie, care eră soția faraonului Amon-Holep și mama faraonului Amon-Holep al IV-lea din dinastia a 18-a. Yua și Thua nu erau de familie frunțoasă egipteană, ci au venit din Mesopotamia. Aristocrația egipteană, care nu a primit pe Yua și Thua în casta ei, ură pe Teie, cu toate acestea Teie a inmormântat pe părinții ei cu pompă regească. Dinastia a 18-a a domnit dela 1545 - 1350 n. Chr. și astfel obiectele rămase de pe timpul acela au o valoare deosebită. Afară de obiectele deja amintite s'au mai aflat ulcioare mari cu untdelemn și vin, cutii late de lemn, colorate negru, cari conțineau carne friptă pachetată în mousselin. Sculele de piele ale trăsăurii erau așa de noi, ca și când numai eri le-ar fi făcut. Cele patru vase de alabastru, cari conțineau părțile interne ale persoanelor balzamate, sunt foarte fin lucrate în stilul cel mai frumos de artă egipteană. Fiecare sicriu de mumie e dublu, cel din afară este pe față acoperit cu aur, iar pe dos cu argint, sicriul cel din lăuntru pe ambele laturi cu aur. În un sicriu s'a aflat o mască aurită provăzută cu vâl de crepp negru, ceea ce este un unicum. În criptă au mai fost 7 părechi de sandale, cele mai multe din papirus, una din piele galbină presată și una aurită. Statue mici de lemn, alabastru, de aur și argint, erau în toate părțile. Interesant este un geamantan anglo-american modern. De interes este și o coroană provăzută cu sculpturi. Când au fost comunicate lumii descoperirile acestea, nu eră gata cercetarea criptei.

Nouă atentate cu dinamită în Varșovia. Duminecă în 26 Martie s'au întâmplat la Varșovia două atentate feroase cu bombă de dinamită, atentate comise cu plan și mare precauțiune. La orele 8 seara un bărbat elegant îmbrăcat a înțrat grabnic în odaia, unde se aflau polițiștii din suburbiul Praga al orașului, și a aruncat în mijlocul polițiștilor o bombă, care a explodat momentan și a rănit grav pe toți șeapte polițiștii, cari se aflau în odaie. Atentatorul încă a fost rănit. Imediat după acest atentat a plecat să vină la fața locului șeful poliției din Varșovia baron Nolken. Asta au voit și anarhiștii. Când trăsura lui Nolken se apropiă de locul atentatului, un om de pe trotuar aruncă asupra trăsăurii o bombă, care a explodat imediat cu detunătură îngrozitoare și a sfărâmat trăsura. Nolken a fost rănit de moarte și dacă va și scăpa cu viața, își va perde totuși ochiul drept. Atentatorul a luat-o la fugă. Un detectiv a alergat după el, dar atentatorul a pușcat de 2 ori asupra lui și l-a ucis. Explozia a fost așa de violentă, încât toate ferestrele din apropiere s'au spart.

Răscoala țaranilor în Rusia. În Caucaz devine din ce în ce mai periculoasă răscoala țaranilor. În o singură comună s'au răscolit 350 țărani, cari au înțrat în școala, fondată de ministeriu pentru luminarea poporului, și au spart ferestrele, au distrus mobilele și au rupt în bucăți portretul Țarului, între strigăte: «Hurra! Libertate! Frățietate! Jos cu administrația veche!». Țaranii pretind localuri de lectură și bibliotecă fără cenzură, libertate de presă și ștergerea mai multor dări. Un batalion de soldați a venit la fața locului ca să facă ordine. — În Yalta au fost distruse de poporul răscolit toate magazinele și birturile, precum și oficiul postal, iar șeful poliției a fost rănit. Trei companii de soldați au mers la fața locului să restabilească ordinea.

Planeta Mercur. La începutul lui April avem ocaziunea rară să vedem cu ochii liberi la Apus planeta Mercur. Această planetă apare pe cer în amurgul serii în lumină strălucitoare ca stea de mărimea primă. Ușor putem afla pe cer planeta Mercur: dela luceafărul de seara (planeta Venus) se află ceva mai jos planeta Jupiter, iar dela aceasta spre dreapta, cam la mijloc între Venus și Jupiter, aflăm planeta Mercur. Cam la 1½ ore după apusul soarelui apune și planeta Mercur.

Catastrofă. La Mișcolț s'a dărîmat Duminecă o casă, care a îngropat în ruinele sale alte 2 case învecinate. Un om a fost îngropat de viu și a murit, mai mulți au fost răniți.

Masa studenților din Năsăud.

Mulțămită publică.

La apelul lansat de corpul profesoral dela gimnaziul superior fundatiional din Năsăud, nizuința de a întemeia și la acest gimnaziu un fond pentru «Masa studenților» continuă a afla răsănet imbucurător atât la particulari cât și la corporațiuni. Abia au trecut trei luni dela publicarea apelului și deja s'a adunat din contribuiri benevole suma de 2200 cor. așa, că conferența profesorală a fost în stare să și inaugureze cu începere dela 1 Martie a. c. «Masa studenților», la care au fost primiți gratuit deocamdată 8 elevi gimnaziști, vrednici de ajutorare.

Toți acești elevi sunt plasați cu prânzul la un loc plătindu-se din fond pentru masa tuturor 100 cor. la lună, adecă câte 12 coroane 50 bani pentru unul.

Ordinea la masă și modul de provedere al elevilor stă sub controla direcțiunii gimnaziale, resp. a membrilor corpului profesoral.

Aducem și la acest loc tuturor sprijinitorilor mesei studenților noștri cele mai călduroase și sincere mulțămite pentru viul interes, ce au binevoit a arăta față de cauza noastră umanitară și culturală, rugându-i să ne păstreze

valorosul lor sprijin și pentru viitor. Ear pe aceia, cari n'au răspuns încă la apelul nostru, îi rugăm, ca popularizând în cercul cunoștințelor lor ideea umanitară a «Mesei stud.», să contribuie și să îndemne și pe alții a jertfi pentru ușurarea neajunsurilor tinerimei noastre școlare vrednice de ajutorat, cunoscută fiind fiecăruia dintre noi enormele greutăți, cu care o parte din elevii noștri dela școale -- și din întâmplare de cele mai multe ori elevii cei mai buni -- trebuie să se lupte chiar din cauza neajunsurilor de traiu în de cursul studiilor, resimțind mulți din ei în întreaga viața lor consecvențele firești ale eșofării spirituale și ale nutririi insuficiente în viața de student, adecă în etatea, în care, fiind fizicul în desvoltare, fie cine are trebuință de cele mai nutritoare alimente.

Lăsăm să urmeze mai la vale numele tuturor acelor, cari au binevoit a contribui la fondul Mesei studenților din Năsăud dela lansarea apelului până la datul de față: Dr. Nic. Hăngănuț medic în Borgo-Prund, 10 cor. Constantin Pop preot Feldru, 3 c. 40 b. Pe lista V. Gr. Borgovan prof., 236 c. Gregoriu Neamțiu, Oct. Doce, Oct. Scridon, Ioan Sângeorzan câte 2 cor.; Vasile Neamțiu, Ioan L. Scridon, Toder Scridon, Leon Onițiu câte 1 cor.; Societatea de împrumut și păstrare din Feldru 20 cor. Tr. Mureșan 40 b. Vasile Neamțiu, 20 b. Greg. Costinaș, 20 b. M. Pollák, 10 cor. Al. Candale magistru silvanal, 100 cor. Emanuil Ungureanu adv. în Timișoara, 20 cor. Dr. Petru Teșle, 20 cor. Fl. Cocian adv. în Cehul-Silvaniei 10 cor. Dr. Al. Pop cand. de adv. 4 cor. Dr. M. Pop adv. 2 cor. «Oraviciana» 30 cor. Emil Marica farmacist 66 cor.

(Va urmă).

VARIETĂȚI.

Deșteptarea din somn la o oră hotărîtă e grea pentru mulți oameni, mai ales dacă n'au orologiu deșteptător. S'a constatat însă că prin exercițiu poți ajunge să te scoli la o oră cât de timpurie. Dacă îți propuni hotărît sara să te scoli la anumită oră dimineața, te deștepți de sigur la timpul fixat sau cu câteva minute mai înainte. Unii oameni se deșteaptă brusc la ora fixată și au sentimentul că au întrelăsat să facă ceva, alții însă se deșteaptă în liniște, ca după somnul regulat, alții iarăși se deșteaptă în urma unor vizuri neliniștitoare și de regula visează că au întârziat să se scoale la vreme. Mai punctual se deșteaptă la ora hotărîtă țaranii, servitorii, mai puțin punctual oameni culti și mai ales cei nervoși.

Cursul pieței Lugoș.

M a r f a		
	greutate	bani
Grâu prima calitate	90	16 40
de mijloc	85	16 —
Săcară prima calitate	80	14 60
de mijloc	75	13 80
Orz prima calitate	80	14 60
de mijloc	75	14 —
Ovăs prima calitate	45	14 80
de mijloc	40	13 60
Cucuruz prima calitate	85	16 60
de mijloc	85	16 40
nou	10	—
Făină 0.	75	29 40
prima	72	28 20
albă	70	27 40
brună	68	26 80
Orez	1-	48 —
Gris	80	36 —
Arpăcaș	70	48 —
Mazăre	90	48 —
Linte	85	56 —
Fasole	80	36 —
Mălaiu mărunt	70	36 —
Cartofi	—	12 —
Fân prima calitate	—	9 —
de mijloc	—	8 —
Paie	—	4 —
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	5 50
de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapiță	—	96 —
Lumini de stearină	—	1 08
topite	—	84 —
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 20
II.	—	1 12
Unsoare de porc	—	1 60
Sămânță de chimin	—	1 12
Sare, bucăți	—	22 —
Zăhar	—	96 —
Vin	—	80 —
Spirit I.	—	15 —
II.	—	14 —

NUMĂRUL CĂRUI.

Arverési hirdetmény.

A lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az *Economia* takarékos és előlegezési szövetkezet végrehajthatónak Zseberegán Mária szilhai lakos végrehajtást szenvedő elleni 200. kor. tőke, ennek az 1904. évi április hó 22. napjától számított 6%, kamatai, 38 kor. 20 fill. per és végrehajtási már megállapított és ezennel 15 kor. 60 fill.-ben megállapított árverés kérései, valamint a még felmerülő költségek behajtása végett, Jenea Mária férj. Zseberegán végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósága területéhez tartozó Szilha község 110 sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. alatt felvett ingatlanát 522 kor. valamint a szilhai 579/sz. tjkvben A. I. 1-2. sorsz. alatt felvett ingatlanát 294 kor. kikiáltási árban egészben és külön az egyidejűleg kibocsátott árverési felületek értelmében összesen 810 kor. kikiáltási árban az

1905. évi május hó 2-án d. e. 11 órakor

Szilha községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a kikiáltási árban alul is elfogja adni.

Arverelni kívánók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 20% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszer. elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 1/3 részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második 1/3 részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik 1/3 részét ugyancsak az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 90 nap alatt, és az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint bírói letéti pénztárba befizetni.

A megállapított árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyancsak Szilha község elöljáróságánál vagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők.

Az elrendelt árverést a főbetétül szolgáló Szilha község 110. és 579. sz. tjkv. C. lapján feljegyezni rondeli.

Lugoson, 1905. évi febr. hó 9-én.

Bagyik

kir. tszeki bíró.

Nr. 65 (1-1)

Casă și viie de vânzare.

Casa din Str. Nedeleu Nr. 11/94 și un loc mare de viie cu casă pentru vișetler, sunt de vânzare din mână liberă.

A se adresă la *Ioan Frențiu*, Magyar-utca 4. Nr. 64 (2-2).

„Lugosana“

institut de credit și economii
ca societate pe acți în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1,500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%,
escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la
6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7-8%, primește
depuneri spre fructificare fără anuț cu 4%, cu anuț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x-17.

Direcțiunea.

Numeri singuratici din ziarul
„DRAPELUL“ se află de vânzare în librăria **Adolf Auspitz**.

Cu 1 Martie 1905 st. v.
s'a deschis nou abonament la
ziarul „Drapelul“ cu prețul
indicat în capul foi.

Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se cetește nemțește. Red. (15 5.)

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. | Solviri în rate — se admit.
Prețul în ediția de 3 volume cor. 30

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Re-prezentantul general:

Reformschriftsteller
Schmall Viena (Wien) VII 3.

Doi învățăcei români

în etate de 13 ani, bine dezvoltati, sănatoși, cu școală fie și mai puțină, se primesc imediat la un măestru român.

Dacă băeții sunt săraci, ortani, lipsiți de haine, măestrul-stăpân îi primește cu cheltuiala sa, numai să fie copiii bravi și ascultători.

A se adresă la administrația ziarului nostru „Drapelul“.
Nr. 62 (5-4)

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor
probat și aprobat de autoritățile publice
se poate căpăta în cantități mici și mari
la ferăria

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x-20)

Lugojul-român

vis-à-vis de cateneana „Corso“

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul oraș-nesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientos din nou aminte on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bântuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Edițiunile Despărțământului Lugoj

al

Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

I.

Victor Vlad Delamarina.

POESII.*Bănățenesci. — Intocmiri.*

Adunate și arangeate de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

II.

Bănățeanul.

DEPRINDERI PĂGUBITOARE.*Sfaturi și învățături.*

Seria primă. Edițiune îngrijită cu conștințământul autorului de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

III.

Dr. Athanasie Marienescu.

DIALECTUL ROMÂN BANĂȚIAN.

Studiu scris pe baza poeziilor dialectice ale lui Victor Vlad Delamarina. 1 broșură 8° cu 28 pag.

Prețul 15 bani.

La comandele din provincă este a se alătură și porto-ul poștal.

Comandele se pot face sau prin redacția ziarului „Drapelul“, sau direct la secretariul Desp. Lugoj: *Dr. Valeriu Branisce*. — Prețul se poate trimite și în mărci poștale